

- Komisja Faunistyczna SO PTZool. 2009. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2008. *Notatki orn.* 50: 111–142.
- Komisja Faunistyczna SO PTZool. 2010. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2009. *Ornis Pol.* 51: 117–148.
- Komisja Faunistyczna SO PTZool. 2011. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2010. *Ornis Pol.* 52: 117–149.
- Komisja Faunistyczna SO PTZool. 2012. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2011. *Ornis Pol.* 53: 105–140.
- Tobias L. 1879. Ornithologische Bemerkungen über die Gegend zwischen den Städten Grünberg, Rothenburg, Sagan, Sprottau, Primkenau, Glogau, Fraustadt, Schlawa, Karge, Züllichau. *Orn. Centbl.* 4(17–19): 129–130, 137–138, 140–145.
- Tomiałojć L., Stawarczyk T. 2003. Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany. Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „pro Natura”. Wrocław.
- Vetrov V., Milobog Yu. 2008. Distribution of the Imperial Eagle in a steppe zone of Ukraine. *Rapt. Conserv.* 14: 28–30.
- Vili N., Horváth M., Szabó K., Kovács S., Chavko J., Hornung E., Kalmár L. 2009. Genetic structure of the Imperial Eagle (*Aquila heliaca*) population in Slovakia. *Slovak Rapt. J.* 3: 21–28.
- Wichmann G. 2011. The Situation of the Eastern Imperial Eagle *Aquila heliaca* in Austria. *Acta zool. bulg.* (Suppl.) 3: 37–40.
- [Online:] <http://www.komisjafaunistyczna.pl>

Drugie stwierdzenie lęgu czapli nadobnej *Egretta garzetta* w Polsce

Second breeding record of Little Egret *Egretta garzetta* in Poland

Jacek Betleja¹, Mateusz Ledwoń², Gustaw Schneider³

¹ Dział Przyrody, Muzeum Górnosławskie, plac Jana III Sobieskiego 2, 41-902 Bytom
e-mail: betleja@muzeum.bytom.pl

² Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN, ul. Sławkowska 17, 31-016 Kraków

³ ul. Osiedle 10, 44-177 Chudów

Abstract. On 16 and 23.06.2012 one nest of Little Egret *Egretta garzetta* was found and have been inspected in the colony of Night Herons located at fish ponds in Ochaby (Skoczów, south Poland). Brood was successful and 3 fledglings left nest. First-ever record of breeding Little Egret in Poland from 2003 took place also in colony of Night Herons at a distance of about 50 km from described place.

Key words: Herons, *Ardeidae*, Little Egret, *Egretta garzetta*, colonial nesting, Silesia, Upper Vistula River Valley

Słowa kluczowe: czaplowate, *Ardeidae*, czapla nadobna, *Egretta garzetta*, gniazdowanie kolonijne, Śląsk, Dolina Górnej Wisły

Dnia 16.06.2012 podczas kontroli wysp gdzie gniazdują ślepowrony *Nycticorax nycticorax* w ostoi Natura 2000 Dolina Górnej Wisły, na stawie Bażyniec w kompleksie Ochaby (gm. Skoczów, pow. cieszyński) zauważyliśmy (J. Betleja i M. Ledwoń) przelatującą nam nad głowami czaplę nadobną, która skierowała się w stronę wyspy na sąsiednim stawie Młyńskim. Przemieściliśmy się w pobliże tej wyspy i opływając ją z pewnej odległości zauważyliśmy stojące w środku kolonii ślepowronów dwie dorosłe czaple nadobne *Egretta garzetta*. Po kilku próbach podpływania i odpływania od wyspy i obserwacji ptaków

zapadających w kolonię, wytypowaliśmy rejon gdzie może znajdować się gniazdo tych ptaków. Po wejściu na wyspę szybko znaleźliśmy gniazdo, w którym znajdowały się trzy białawe pisklęta, wyraźnie jaśniejsze od kremowych piskląt ślepowrona w tym samym wieku. Jak oceniamy, porównując ich wiek do znanego nam tempa wzrostu piskląt ślepowrona, były w wieku pomiędzy 2 a 4 dniem życia. Gniazdo zlokalizowane było na bzie czarnym *Sambucus nigra*, około 2,5 m nad gruntem.

Dnia 23.06.2012 wspólnie z Gustawem Schneiderem wpłynęliśmy ponownie na wyspę w celu zaobrączkowania piskląt. W gnieździe udało się złapać jedynie najmłodsze pisklę, bowiem starsze uciekły z gniazda wspinając się na wyższe gałęzie. Pisklę zostało oznakowane dwiema obrączkami (standardową metalową i plastikową z kodem).

W następnych tygodniach młode i dorosłe czaple nadobne, w tym, oznakowane pisklę, były obserwowane na stawach w Ochabach i na pobliskiej rzece – Wiśle (J. Gil, inf. niepubl.). Dowodzi to, że wszystkie 3 pisklęta z tego legu uzyskały zdolność do lotu. Opisywane stwierdzenie gniazdowania czapli nadobnej zostało zaakceptowane przez Komisję Faunistyczną SO PTZool.

To drugie stwierdzenie legu czapli nadobnej w Polsce jest jednocześnie pierwszym w granicach historycznego Śląska. Pierwszy lęg miał miejsce w roku 2003 w zachodniej Małopolsce, też w kolonii ślepowronów zlokalizowanej 50 km od opisywanego miejsca. Wtedy aż 4 pisklęta uzyskały zdolność do lotu (Betleja i Gorczewski 2004). W obu przypadkach stwierdzenie legu czapli nadobnej w kolonii ślepowronów wymagało zbliżenia się do kolonii i wypłoszenia ptaków.

Fot. 1. Pisklę czapli nadobnej *Egretta garzetta* w gnieździe, 23.06.2012 (fot. G. Schneider)
Photo. 1. Little Egret chick in the nest, 23.06.2012

Najprawdopodobniej para czapli nadobnych, która gniazdowała w roku 2012 na stawach w Ochabach, wcześniej poszukiwała miejsca do odbycia legu

w innej kolonii ślepowronów na stawach Zawadka (gm. Miedźna), oddalonych o 28 km od Ochab, gdzie była obserwowana 06.05.2012 przez Jacka Betleję.

Liczebność czapli nadobnej w Europie wzrasta i zasiedla ona nowe tereny (Hafner i in. 2002, BirdLife International 2004). Kolejne lęgi tego gatunku jakie mogą się pojawiać w południowej Polsce zapewne będą nadal związane z koloniami ślepowronów, bowiem czaple nadobne często gniazdują w mieszanych koloniach z innymi gatunkami (Cramp i Simmons 1977, Betleja 2009).

Literatura

- Betleja J. 2009. Czapla nadobna *Egretta garzetta*. [W:] Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z. (Red.) Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Warszawa: 119–122.
- Betleja J., Górczewski A. 2004. Pierwsze stwierdzenie lęgu czapli nadobnej *Egretta garzetta* w Polsce. *Notatki orn.* 45: 263–265.
- BirdLife International 2004. Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status. *BirdLife Conserv. Ser.* 12: I–XXIV, 1–374.
- Cramp S., Simmons K. E. L. (Eds) 1977. Handbook of the birds of Europe, the Middle East and North Africa. The birds of the western Palearctic. Vol. I: Ostrich to ducks. Oxford University Press, Oxford.
- Hafner H., Fasola M., Voisin C., Kaiser Y. 2002. *Egretta garzetta* Little Egret. BWP Update. *J. Birds west. Palearctic* 1: 1–19.

Pierwszy udany lęg szczudłaka *Himantopus himantopus* na Śląsku

First successful brood of the Black-winged Stilt
Himantopus himantopus in Silesia

Grzegorz Orłowski ¹, Tadeusz Drazny ²

¹ Instytut Środowiska Rolniczego i Leśnego PAN, ul. Bukowska 19, 60-809 Poznań
e-mail: orlog@poczta.onet.pl

² Miejski Ogród Zoologiczny, ul. Wróblewskiego 1-6, 51-618 Wrocław
e-mail: tadeusz.drazny@vp.pl

Abstract. On 06.06.2011 a nest with 4 eggs of Black-winged Stilt was found near Byków, Wrocław district. The nest was located on small islet covered with herbaceous plants in working, flooded sand-pit. About 27.06.2011 hatched 3 nestlings, which later fed on shore of islet and swam nearby. They were strongly protected by their parents against potential predators. 2 of them became fledglings. This family was observed near breeding place until 16.08.2011. It was second record of brood and first with breeding success in Silesia. There were noticed 10 records of breeding Black-winged Stilt in Poland until 2011.

Key words: Black-winged Stilt, *Himantopus himantopus*, successful brood, Silesia

Słowa kluczowe: szczudłak, *Himantopus himantopus*, udany lęg, Śląsk